

РЕЗЮМЕ НА ОСНОВНИТЕ ТРУДОВЕ НА ДОЦ.Д-Р НЕВЕНА СЛАВЕВА ФИЛИПОВА

Монографичен труд, с който се кандидатства за академичната длъжност
„Професор”

„Моралният облик на българина в обществено-педагогическото
пространство”
/ средата на XVIII – нач. XX в./

Трудът е в обем от 448 страници и представлява:

1. Теоретично изследване, очертаващо моралният облик на българина на фона на обществено-политическите, културно-религиозните и просветно педагогическите събития в рамките на две епохи – възрожденската и следосвобожденската.

2. Изследването има основателна претенция / по думите на рецензентите/ на първо по рода си, поради факта, че нравственото възпитание като историческа категория не е изследвано подробно в България.

3. Направена е цялостна историческа реконструкция на категорията нравствено възпитание, очертани са акцентите, имащи формиращо значение за изграждане личността на българина в морален план.

4. Очертана е формиращата роля на българската възрожденска интелигенция по отношение новия просветенски облик на българина в името на националните идеали.

5. Изяснена е ролята на обществените институции / училище, читалища, църква/религия/ в качеството им на значими фактори за изграждане нравствения облик на възрожденеца.

6. Изследвана е ролята на държавата в лицето на управляващите за личностно-нравственото формиране на българина след Освобождението.

7. За изясняване нравственото възпитание в различните му компоненти, са направени позовавания и на възгледите на българските просветни дейци, и на представители на историко-педагогическата мисъл в Европа и света. По този начин се доказва ролята на културно-педагогическото взаимодействие.

В заключението са изведени основните тези, в контекста на предмета и целта на изследването

II. Монография „Нравствено-възпитателни идеи в българското училище преди и след Освобождението/1878/” включва в съдържателен план следните изследователски полета:

1. Нравствено-възпитателни идеи, битувачи в обществено-педагогическото пространство в двете исторически епохи – Възраждането и след Освобождението.

2. Промяната в нагласата на възрожденския българин, който постепенно се освобождава от мисълта за историческата му обреченост на необразован и покорен.

3. Представяне на българското възрожденско училище в контекста на просвещенските идеи за свобода, развитие на националното образование и просвета, и нравствено усъвършенстване на личността.

4. Настъпилите промени в книжовната продукция от XVIII и XIX век – появата на съчинение с познавателно съдържание и просвещенски дух.

5. Ролята на религията за нравственото формиране и църковно-национална самоопределеност на българина.

6. Решаващата роля на българското възрожденско и следосвободенско училище за нравствено-ценностната ориентация на българските деца, чрез използване на различни форми и средства за това.

7. Акцентирано е върху сътрудничеството между училището и семейството за нравственото възпитание и характерното за това сътрудничество преди и след Освобождението.

Монографичните трудове” Моралният облик на българина в обществено-педагогическото пространство/средата на XVIII-нач.XXвек/ и „Нравствено-възпитателни идеи в българското училище преди и след Освобождението” са резултат от дългогодишни научни търсения в история на българското образование и в частност нравственото възпитание в българското училище в миналото и днес.

III . Студия „ Противообществените проява и превантивната дейност – състояние и противоречия”

Студията е разработена в резултат на участие в проект „Модел за превенция на асоциалните прояви на учениците” с ръководител проф.д-р Л.Тодорова и изследва:

1. Причините за асоциалните прояви на учениците.

2.Посочени са различни решения за преодоляването им.

3 Факторите/ в условия на преход/ за повишаване на асоциалните прояви.

4. Някои механизми, съдействащи за недопускане и пресичане на асоциалните прояви на учениците, съобразени с възрастовите им особености, типа темперамент и по показател удовлетвореност или неудовлетвореност на потребностите на децата.

5 Влиянието на стресогенните фактори на различни равнища – семейство, училище, другарска среда.

6. Ролята и отговорността на семейството за възпитание на децата в контекста на дефицитите на общуване и конфликтите в семейството.

7 Ролята на училището, респективно на учителя с цел по-лесно социализиране на децата.

8. Състоянието на превантивната работа в училище въз основа на анкетно проучване с учители, педагогически съветници и класни ръководители.

IV. Студия „Неофит Рилски – родолюбец, книжовник и педагог-новатор”

Студията е по повод 30 – годишнината на ЮЗУ”Неофит Рилски”-Благоевград и е публикувана в Сб. „Просветители от югозападна България”.

1. Педагогическите идеи и дейност на Неофит Рилски са конструирани върху основата на конкретните исторически реалности и родолюбивата му дейност в името на духовния подем на българина.

2. Анализирани са възгледите и дейността му, разкрити са стремежите му за нов облик на българското възрожденско училище в контекста на европейските постижения и историческата мисия на училището.

3. Представен е в ролята на обединяваща фигура и живата връзка между няколко поколения просветни дейци, свързвайки пълноценното си съществуване с духовния напредък и нравственото съвършенство на своя народ.

4. Поставен е акцент и върху приемствеността в педагогическото му наследство, отнасящо се до: качествено новите му теоретични разсъждения и практически опит; дефиниране на някои недоизказани идеи и определяне степента на годност да обслужват съвременната педагогическа практика.

V. „Училищно законодателство”

1. Курсът е разработен в резултат на участие в Международен проект „Трансформации на управление на образованието”/2002-2004/ и е предназначен за студентите – магистри по „Образователен мениджмънт”, както и за студентите – бакалаври.

2.Анализирани са основните принципи на училищното законодателство в исторически и съвременен план.

3.Направен е коментар върху Международните конвенции, свързани с правата на личността и учащите се.

4.Изяснени са основните положения в нормативната дейност – структура на нормативните актове и процедурата по изготвяне и приемането им.

5.Анализирани са нормативните документи свързани със:

- организация и заплащане труда на педагогическия персонал;
- правната уредба на предучилищното, средното, професионалното и висшето образование.

V.” История на педагогическите учения и практики”

1.Курсът е разработен и предназначен за студентите от направление”Педагогика”- редовна и задочна форма на обучение.

2.Разработени са основните направления в развитието на педагогическата теория и училищна практика от появата им като социални феномени, при спазване принципа за историзма.

3. Педагогическото наследство на педагозите-класици е конструирано в контекста на философските и обществено-политическите им възгледи.

4.Авторовият коментар върху педагогическите теории на класиците-педагози е съобразен с условията за място и време.

5.Разработените теми са базирани върху творбите на педагозите-класици, което позволява на студентите да получат информация от първоизточника..

VI.” История на българското образование”

1.Курсът е предназначен за студентите от направление”Педагогика” – редовна и задочна форма на обучение.

2.Предложеното учебно съдържание интерпретира развитието на учебното ни дело от появата на първите български училища до съвременността и е резултат на проучвателна и издирвателска дейност, включваща анализ и оценка на съответните източници.

3.Открити са някои специфични характеристики на българското училище, породени от историческата ни съдба/ под робство повече от VI века/.

4. Направен е коментар на просветната политика на управляващите в контекста на политическите и обществено-педагогически реалности.

5. Анализирани са възгледите на видни просветни дейци с открояване на актуалното и значимото в тях.

Научните ми търсения в последните години са свързани и със:

1. Теоретическата и практическа подготовка на студентите – бъдещи учители в контекста на предизвикателствата на 21 век- IV-6,15.
2. Предпоставките за ефективност на интерактивните методи и ролята им за активизиране на студентите в учебния процес – IV-18, 22.
3. Ролята на образователната администрация за иновационните процеси в управлението на образованието – IV-23,26.
4. Дисциплината като резултат от учебно-възпитателната дейност или средство за възпитание – IV – 21.
5. Ролята и значението на сътрудничеството между училището и семейството за нравственото възпитание на учениците – IV- 16.
6. 7. Качеството на подготовка във висшето училище и реализацията в условията на пазарна икономика – IV – 14.
7. Общочовешките нравствени ценности – неразделна част от подготовката на съвременния човек – IV – 1.
8. Гражданското образование в условията на гражданското общество – IV – 7.
9. Ролята на информационните образователни технологии за повишаване квалификацията на съвременния учител –IV - 24.